

Yayın Adı Cumhuriyet
Referans No 36360523
Renk Renkli

Yayın Tarihi 25.02.2014
Etki Tarafsız
STxCM 158,06

Küpür Sayfa 1
Tiraj 50936
Sayfa 16

LEYLA TAVŞANOĞLU

Geçen yaz olaylı biçimde Milliyet gazetesinden gönderilen genel yayın yönetmeni **Derya Sazak**'la medya sektörünün AKP iktidarında nasıl bir koyu baskı altında kaldığını konuşuyoruz. Ortaya 28 Şubat ya da 12 Eylül dönemlerinde bile böylesine baskılar yaşanmadığı gerçeği çıkıyor.

- **Milliyet'in son dönemi**ni anlatan Batsın Bu Gazetecilik kitabını yazdın. Ancak gazetenin daha önceki dönemlerinde yaşananlar kitapta yok. Örneğin Çevik Bir'in sana verdiği listede yer alan Umur Talu, Nilgün Cerrahoğlu, Zeynep Oral gibi isimlerin gazeteden atılmaları olayı. Bunu anlatır mısın?

D.S.- Orada bir takvim hatası var. Düzeltelim. Ben 1995-98 arası Milliyet'in yayın yönetmeniydim. Tam da 28 Şubat'ın ortasıydı. O sürecin çok sert birkaç aylık dönemi oldu. **Erbakan** hükümetinin baskıyla düşürülmesine post-modern darbe dendi.

O arada Çevik Bir, **Erol Özkasnak** gibi Batı Çalışma Grubu üyeleri üzerinden gazete yönetimleriyle iletişime geçildi. Bu kanallar daha sonra Genelkurmay'daki briefinglerle somutlaştı. Milliyet'in genel yayın yönetmeni olarak o iki briefinge de bulundum. Birincisi pek de müdahaleci bir tonda değildi. Ama haziran başında yapılan ikinci briefing açıkça Türkiye'deki darbelerin gerekçesi olan İç Hizmet Yasası'nın 35. maddesine gönderme yapıyordu.

Bir de yine İç Hizmet Yasası 84. maddede diye bir başlık kullandılar. İç tehditlere karşı gerekirse silah kullanmaktan söz etti briefing veren korgeneral.

- **Yani kime karşı silah kullanacaklardı?**

D.S.- O zamanki tehdit ağırlıklı olarak şeriatı. O sözleri duyup Ankara kulislerini de izleyince hemen Washington'u, Milliyet'in o zamanki temsilcisi **Yasemin Çongar**'ı aradım. "**Burada darbenin ayak sesleri işitiyor. Bu, ABD'den habersiz olmaz. Sen bunu birilerine sor**" dedim. Kaldı ki ABD medyasında da 28 Şubat sürecinin ardından açıkça bir darbe olabileceği yolunda yayınlar başlamıştı.

Yasemin o gün rastlantısal olarak dönemin ABD Dışişleri Bakanı **Albright**'la bir basın toplantısında karşılaşmış benim aklımdaki soruyu sordu. Albright da cevabında gelişmelerden haberdar olduğunu belirterek, "**Biz Ankara'yı, Anayasa'nın dışına çıkmayın, diye uyardık**" cevabını verdi. Yani, orduya, darbe yapmayın, mesajını verdi. Ben, "**ABD'den uyarı: Anayasa'nın dışına çıkmayın**" manşetini attım.

Kıyamet koptu. **Aydın Doğan** Almanya'daydı. Ona Ankara'dan 28 Şubat'ın ülü generali telefon edip, "**Bu ne biçim manşet?**" diye tepki göstermiş. Aydın Bey beni aradı. Manşeti sordu. Sonra da "**Bu ne anlama geliyor?**" dedi. Bu mesajın askerlere, darbe yapmayın, uyarısı olduğunu söyledim. Oysa Aydın Bey'i arayan general de tersine o mesajın hükümete yönelik olduğunu söylemiş.

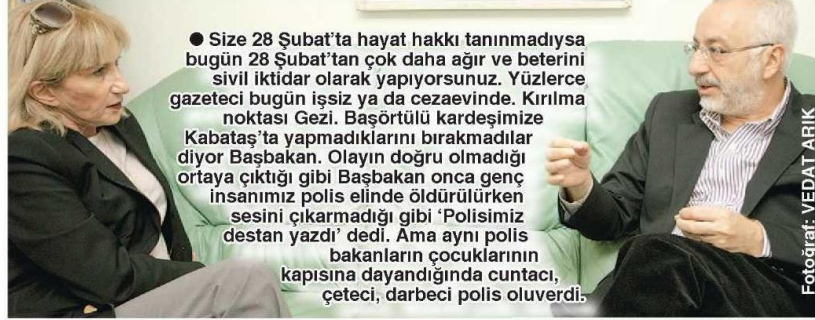
- **Sonra ne oldu?**

D.S.- O gün Aydın Bey'e telefon edenler Milliyet'e de iki general gönderelim demişler. O zaman bu tür müdahaleler sıklaşmaya başlamıştı. Bu durum Erbakan Hükümeti gittikten sonra da devam etti.

Soruna gelince... Hangi olaylar üzerine olduğunu hatırlamıyorum. Aydın Bey'e 28 Şubat sürecinin Genelkurmay

Kırılma noktası Gezi

● **Derya Sazak: 28 Şubat'tan çok daha ağır ve beteri bugün sivil iktidar tarafından yapılıyor**

● Size 28 Şubat'ta hayat hakkı tanınmadıysa bugün 28 Şubat'tan çok daha ağır ve beteri sivil iktidar olarak yapıyorsunuz. Yüzlerce gazeteci bugün işsiz ya da cezaevinde. Kırılma noktası Gezi. Başörtülü kardeşimize Kabataş'ta yapmadıklarını bırakmadılar diyor Başbakan. Olayın doğru olmadığı ortaya çıktığı gibi Başbakan onca genç insanımız polis elinde öldürülürken sesini çıkarmadığı gibi 'Polisimiz destan yazdı' dedi. Ama aynı polis bakanların çocuklarının kapısına dayandığında cuntacı, çeteci, darbeci polis oluverdi.

Fotoğraf: VEDAT ARIK

karargâhından bir dosya geldi. Aydın Bey o dosyayı bana gösterdi. "**Bak, askerler Milliyet'ten, özellikle de bazı yazarlardan çok rahatsızlar. Dosyaya bir bak**" dedi. Baktım ki bazı yazarların üzeri kırmızı kalemle çizilmiş. Örneğin, **Umur Talu**, **Yalçın Doğan**, **Nilgün Cerrahoğlu**, **Şahin Alpay**, **Taha Akyol**, İmralı tutanaklarını yayımladığımız Diyarbakır muhabiri **Namık Durukan**. Düşünün, oradaki muhabirle dahi uğraşıyorlardı. Benim de adım vardı. Ama herhangi bir yazım gözüküyordu. Sonradan öğrendim. Bir televizyon programında, Susurluk dönemi **Mesut Yılmaz**'a soruluyordu. Ben Jitem ayağının neden tartışıldığını sormuştum. Bu sorum üzerine ismim mimlenmiş.

O günlerde Kandil'de **Şemdin Sakık** yakalandı. Bunun ardından aynı bugünkü gibi gündeme birtakım telefon kayıtları düşmeye başladı. Bunları iki gazete, Sabah ve Hürriyet kullandı. Bana göre basın tarihinin en utanç verici sayfalarından biridir. **Şemdin Sakık**'ın ifadelerine göre andıçlanan bazı gazeteci ve sivil toplum kuruluşu isimleri ekleniyor. Bu isimlerden önce çıkanlar **Mehmet Ali Birand** ve **Cengiz Çandar**. Bu olur olmaz Birand ve Çandar Sabah'tan gönderildi. Üstelik bu iki isim Sabah yazıydı.

Hürriyet'te ise **Akın Birdal** hedef gösterildi. Kısa süre sonra da kurşunlandı. Demek ki bu planlı bir derin devlet operasyonu. O söylediğin arkadaşların hepsi ben yayın yönetmenliğinden uzaklaştırılıp yerine yayın yönetmeni olan **Mehmet Y. Yılmaz** tarafından işten çıkarıldılar. **Zeynep Oral** da Mehmet Y. Yılmaz tarafından gönderildi.

- **Hasan Cemal geçen gün bir televizyon programında "Benim Milliyet'ten gönderilmemi bizzat Başbakan istedi" dedi...**

D.S.- Hasan Abi'yi caydırmaya çok uğraştım. Yazılarına bir süre ara verildi. Ortalık yatınca yazı yazmasına karşılıklı karar vermiştik. Derken bir bölümünde Milliyet'in sahibi **Erdoğan Demirören** hakkında çok ağır bir yazı yazdı. O bölümde medyanın sermaye yapılanmasını ağır biçimde eleştiriyordu. Bu yazının o bölümünü geri çekmesini ondan rica ettim. Önce ikna olur gibi oldu. Ama bir baktım T24 sitesinde yayımlanmış. Herhalde çevresindeki **Ali Başyaran**oğlu, Cengiz Çandar gibi isimler onu etkiledi. Başbakan "**Hasan Cemal'i at**" sözünü Erdoğan Demirören'e söyledi mi, onu bilmiyorum. Ama sonuç Hasan Cemal'in gazeteden uzaklaştırılması oldu. Son sözü de ben söyledim.

Nagehan'ın tepkisi gerçeklere

- **Nagehan Alçı seni fena halde suçlayan sözler söyledi....**

D.S.- Nagehan gazeteye alınma biçiminin bütün gerçekliğini yazdığım için tepki gösteriyor. Bir cumartesi günü Nagehan'dan bir yazı geldi. Yazının bir bölümünde Bilal Erdoğan'ın siyasete atılacağını yazıyordu. Kaynak gösterilmiyordu. Zaten Başbakan tepemizdeydi. Yazının o bölümünü koymamaya karar verdim. Bunun üzerine bir mesaj attı ve yakın dostluğu olduğu Başbakan ve ailesinin yazının yayımlanmasından çok memnun olacağını söyledi.

Nagehan'ı aradım ve bilgiyi net kaynaklardan doğrulatsa ya da Bilal Erdoğan beni arayıp siyasete gireceğini söylerse manşete çekeceğimi söyledim. Ayrıca aile istiyor diye bir şey olabilir mi, diye de serzeniş ettim. Ama onun arkası gelmedi. 25 Aralık operasyonu olunca geri dönüp baktım. Bunun bir siyasi proje olduğunu, ailenin o malum TÜRGEV Vakfı üzerinden güç ve mali kaynak elde ederek Bilal Erdoğan'ı Başbakan Çankaya'ya çıkarsa milletvekili yapmayı amaçladığını anladım. Zaten kızı **Sümeyye**'yle de ilgili o tür beklentiler var.

- **Alçı da özel bir notu nasıl yayınlayabildiğini eleştiriyor....**

D.S.- Özel not değildi. O nota, senin de işine yarar, ama haberi vermezsen de gibi havada kalmış bir ifade var. Vermezsen ne oluyor? Bir yazarın bana Başbakan'ı kaynak göstererek, baskı kurarak yazıyı yayınlatma cüreti olabilir mi?

- **Bir Başbakan'la bir gazeteci arasında böylesine bir yakınlık olabilir mi?**

D.S.- Yakınlık olabilir de yakınlıkla yakını olmak arasında çok fark var. Ben sana yol gösteriyorum. Sense bana aba altından sopa gösteriyorsun. Sen bir yayın yönetmenine verirsene iyi, vermezsen kötü olur anlamına gelecek bir not düşemezsin.